WIKIPEDIA

# Somalin kieli

**Somalin kieli** on afroaasialaisten kielten kuušilaiseen alaryhmään kuuluva kieli, jota puhutaan valtakielenä Somaliassa ja Djiboutissa sekä vähemmistökielenä Etiopiassa ja Keniassa. Toisin kuin monet muut Afrikan maat Somalia on kielellisesti ja etnisesti varsin yhtenäinen. Paimentolaisuuden mukana kieli on levinnyt koko Afrikan sarven alueelle, jossa puhutaan yleisesti somalin kieltä tai sille läheisiä murteita ja sukukieliä. Klaanirajat eivät ainakaan yleensä kulje kieli- ja murrerajojen mukaan. Somalin sukukieliä puhutaan myös naapurimaissa: esimerkiksi oromo (galla) on yksi Etiopian tärkeimmistä vähemmistökielistä.

Kieltä on kirjoitettu aiemmin monilla erilaisilla somalian aakkostoilla. Arabialaiset aakkoset sopivat sille melko hyvin, mutta 1970-luvulta alkaen on kehitetty latinalaisiin aakkosiin perustuva kirjakieli. Monille, osittain arabiasta lainatuille tai ainakin arabialaisissa lainasanoissa tavallisille kurkkuäänteille tarvitaan omia kirjaimia: niinpä q-kirjaimella merkitään arabian qaf-äännettä (hyvin takaista k:ta), c-kirjaimella kurkunpää-äännettä, joka arabiassa kirjoitetaan 'ain-kirjaimella (sen takia Abd-alkuiset arabialaisperäiset musliminimet, kuten Abdullah ja Abdulkadir, kirjoitetaan somaliksi Cabd-alkuisina), ja x-kirjaimella hyvin takaista kurkku-h:ta, joka esiintyy esimerkiksi profeetta Muhammedin nimessä. Muuten somalin oikeinkirjoitus noudattelee englantilaisia malleja, esim. j- ja y-kirjaimet lausutaan kuten englannissa.

Lainasanoja somaliin on otettu arabian lisäksi siirtomaaisäntien kielistä, eli englannista (*laybreeri* kirjasto, *buug* kirja) ja italiasta. Alkuperäiset sanat elävät kuitenkin monen lainasanan rinnalla: niinpä esimerkiksi Jumala on somaliksi sekä arabialaisittain *Allaah* että somalien omalla sanalla *Eebe*.

Suomessa somalin kielen puhujia oli 14 769 vuonna 2012, eniten Uudellamaalla.[1]

| Somali | |
|---|---|
| Somalin levinneisyys punaisella. | |
| **Oma nimi** | af soomaali<br>الصومالية |
| **Tiedot** | |
| **Alue** | Somalia<br>Etiopia<br>Djibouti<br>Kenia |
| **Virallinen kieli** | Somalia |
| **Puhujia** | 15-25 miljoonaa |
| **Kirjaimisto** | latinalainen, arabialainen |
| **Kielitieteellinen luokitus** | |
| **Kielikunta** | afroaasialaiset kielet |
| **Kieliryhmä** | kuušilaiset kielet |
| **Kielikoodit** | |
| **ISO 639-1** | so |
| **ISO 639-2** | som |
| **ISO 639-3** | som (http://www-01.sil.org/iso639-3/documentation.asp?id=som) |
| | Ohje |

## Katso myös

- Somalian aakkostot

# Lähteet


1. [1] (http://193.166.171.75/Dialog/varval.asp?ma=030_vaerak_tau_102_fi&ti=Kieli+i%E4n+ja+sukupuolen+mukaan+maakunnittain+1987+%2D+2012&path=../Database/StatFin/vrm/vaerak/&lang=3&multilang=fi)[vanhentunut linkki]


# Aiheesta muualla

- Bibliografia somalin kielen sanakirjoja (http://morgannilsson.se/somaliska/ordbocker.php)
- Bibliografia somalin kielen oppikirjoja (http://morgannilsson.se/somaliska/laromedel.php)
- Bibliografia helppolukuisia tekstejä somaliksi (http://morgannilsson.se/somaliska/enkla_texter.php)
- Bibliografia somalin kielen kielioppikirjoja (http://morgannilsson.se/somaliska/grammatikor.php)
- Bibliografia monografioita somalin kielen lingvistiikasta (http://morgannilsson.se/somaliska/lingvistik_bocker.php)
- Bibliografia artikkeleita somalin kielen lingvistiikasta (http://morgannilsson.se/somaliska/lingvistik_artiklar.php)
- Suomi-somali sanakirja ja Somali-suomi sanakirja (http://tarkakustannus.net/)

**Afroaasialaiset kielet**

aasáx | aari | afar | ajawa | akkadi | amhara | arabia | aramea | bambassi | bedža | ebla | egypti | foinikia | hassaniyya | hausa | heprea | higi-bura | kabyyli | kambata | keskiatlaksentamazight | kopti | malta | oromo | saho | sidamo | somali | syyria | tamashek | tašelhit | tigre | tigrinja | ugariti | wolaitta